

Bilaga O2

Uppföljning lex Sarah 2024

Halvårsrapport lex Sarah T2 2024

Bakgrund

Södermalms stadsdelsförvaltning redovisar arbetet med lex Sarah till nämnden två gånger per år. Redovisningen görs i bilagor till tertialrapport 2 och verksamhetsberättelsen.¹ Till tertialrapport 2 ges en statusredovisning för första halvåret medan bilagan till verksamhetsberättelsen även redovisar trender mellan åren och analyser av helårets arbete med lex Sarah.

Lex Sarah är samlingsnamnet för den skyldighet medarbetare inom socialtjänst har att rapportera, utreda och åtgärda missförhållanden och påtagliga risker för missförhållanden i verksamheten. Bestämmelserna finns i socialtjänstlagen (SoL) och i lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Lex Sarah ska säkerställa att den enskilde får insatser av god kvalitet och skyddas från missförhållanden. På Södermalm är lex Sarah en integrerad del i det systematiska kvalitetsarbetet och förvaltningen har ett lex Sarah-team som arbetar med utredning, uppföljning, utbildning och utveckling av lex Sarah. Teamet har medlemmar från sociala avdelningen, avdelningen för äldreomsorg samt stab- och kansliavdelningen.

Rapport enligt lex Sarah

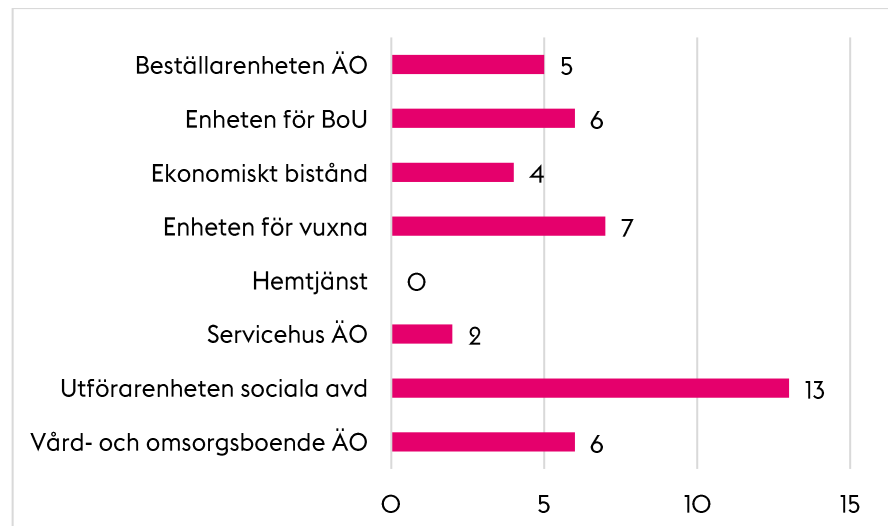
Alla anställda, uppdragstagare, praktikanter eller motsvarande under utbildning och deltagare i arbetsmarknadspolitiskt program inom SoL- och LSS-verksamhet har skyldighet att rapportera missförhållanden.² Utöver skyldigheten att rapportera är lex Sarah en bra möjlighet för medarbetare att bidra till god kvalitet i den egna verksamheten. Södermalms stadsdelsförvaltning strävar efter en tillåtande avvikelsekultur där medarbetare och chefer ska känna sig trygga att rapportera. Det ska vara väl förankrat i organisationen att det är händelsen, som drabbat eller riskerat att drabba den enskilde, som utreds och att ingen letar syndabockar. Förhållningssättet kring lex Sarah är alltid öppenhet. Liksom år

¹ Beslut om redovisning två gånger per år fattades i samband med verksamhetsplan 2015

² SOSFS 2011:5 2 kap. 1 §

2022 var Södermalm den stadsdelsnämnd i Stockholms stad som rapporterade och utredde flest lex Sarah även år 2023.³ Med hänsyn tagen till befolkningens mängd ligger nämndens antal rapporter ungefär i mitten bland stadsdelsnämnderna.

Mellan januari och juni 2024 har 43 lex Sarah-rapporter gjorts av förvaltningens egen regi. Nedan framgår fördelningen mellan verksamhetsområdena.

Förvaltningen har fått information om sex lex Sarah från enskild regi och två lex Sarah från entreprenadverksamhet under samma period.

Fortbildning

Information om skyldigheten att rapportera missförhållanden och risker för missförhållanden ska ges till den som omfattas av skyldigheten när han eller hon påbörjar en anställning, ett uppdrag, en praktikperiod eller liknande. Informationen ska därefter ges återkommande.⁴ För att säkerställa att medarbetare och chefer har tillräcklig kunskap kring lex Sarah ska alla medarbetare inom SoL- och LSS-verksamhet genomföra stadens gemensamma webbutbildning. Under första halvåret har 316 genomförda utbildningar registrerats i webbportalen. Vidare har lex Sarah-teamet genomfört fem fortbildningstillfällen à två timmar varav två för handläggare, två för utförarpersonal och ett för chefer. Totalt 166 medarbetare⁵ och 17 chefer deltog på fortbildningstillfällena

³ Uppföljning av stadens lex Sarah-rapportering år 2022 och 2023 som genomförts av socialnämnden och äldrenämnd

⁴ SOSFS 2011:5 2 kap. 2 §

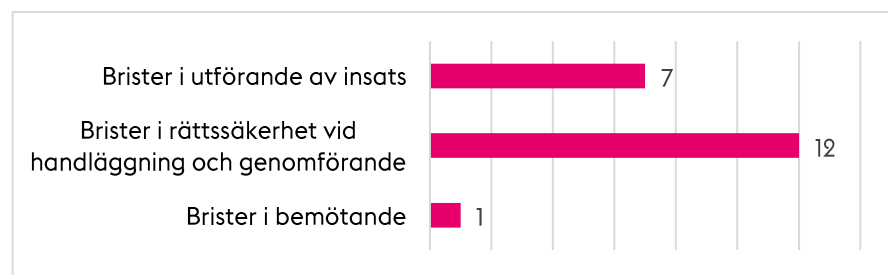
⁵ I siffran ingår även nio studenter med verksamhetsförlag utbildning (VFU) på Södermalms stadsdelsförvaltning som erbjöds möjligheten att delta

som hölls i förvaltningens egna lokaler i februari och mars 2024 med lex Sarah-teamet som utbildare.

Utredning enligt lex Sarah

På Södermalm används lex Sarah-utredningarna i förvaltningens arbete med ständiga förbättringar samt för att säkerställa rättssäkerhet, likställighet och kontinuitet. Genom att utreda och åtgärda brister skapas större trygghet och högre kvalitet i verksamheten till gagn för enskilda Södermalmsbor.

Förhållningssättet i lex Sarah-arbetet är alltid Stockholmarnas fokus. I diagrammet nedan framgår vilka olika typer av missförhållande som enskilda drabbats av i förvaltningens egen regi.⁶

Inom Södermalms stadsdelsförvaltning utreds alla lex Sarah-rapporter av lex Sarah-teamet. Utredningen görs i stadsgemensamma mallar och ska ge underlag så att delegaten kan avsluta utredningen med ett beslut. De beslut som kan fattas är att:

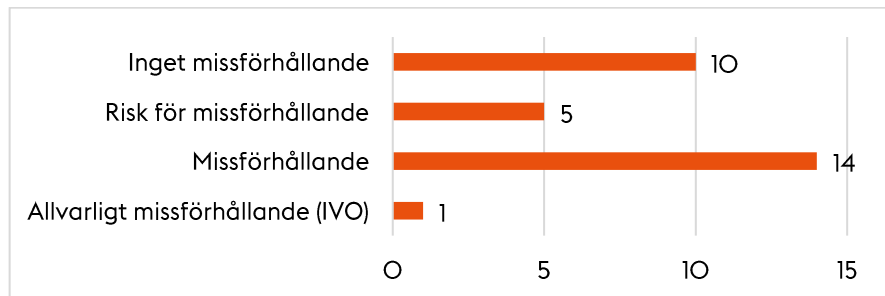
- Det inte var ett missförhållande eller en påtaglig risk för missförhållande.
- Det var ett missförhållande eller en påtaglig risk för missförhållande.
- Det var ett allvarligt missförhållande eller en påtaglig risk för ett allvarligt missförhållande och ska anmälas till Inspektionen för vård och omsorg (IVO).

Enligt delegationsordningen är det avdelningschef på avdelningen för äldreomsorg respektive sociala avdelningen som fattar beslut att avsluta lex Sarah-utredningar. Samtliga beslut anmäls till nästkommande nämnd.

Mellan januari och juni 2024 har nio beslut fattats som avser rapporter från 2023 och 21 beslut som avser rapporter från 2024. Sju beslut har fattats på avdelningen för äldreomsorg och 23 beslut

⁶ Ett rapporterat missförhållande kan bestå av flera typer av brister och/eller övergrepp. Typen av missförhållande som utredningen visar är därför vara fler än antalet beslut som fattats.

på sociala avdelningen. Nedan framgår vilken typ av beslut som fattats.

Förvaltningen har fått information om att enskild regi och entreprenadverksamhet fattat beslut i fyra lex Sarah-utredningar varav samtliga avser äldreomsorg under perioden. Ingen har anmälts till IVO. Beslut om att anmäla till IVO som enskild regi och entreprenadverksamhet fattar anmäls alltid till nämnden.

Utveckling

Lex Sarah-teamet har under perioden haft en gemensam planeringsdag. Vidare har lex Sarah-teamet deltagit i det stadsgemensamma nätverket för lex Sarah-utredare.

Intern kontroll

Lex Sarah hanteras i nämndens väsentlighets- och riskanalys. Genom systematisk riskhantering kan missförhållanden som drabbar enskilda förebyggas, upptäckas och åtgärdas. Åtgärder och systematiska kontroller av lex Sarah-arbetet har genomförts enligt plan och riskvärdet har minskat sedan 2023 vilket innebär att lex Sarah inte längre behöver hanteras i nämndens internkontrollplan.